

בלבבי

משכן אבנה

שויתי ה' לנגדי תסיד

שיעורי השבוע בקול הלשון: ♦ פסח "כינים" #41704266 ♦ פסח "יוח" #41085580

שביעי של פסח

עבודת הזמן

לאנשי סדום את הכל, אפילו את בנותיו למען מצות הכנסת אורחים זו. זה כח היחיד שיכול להציל אותו מזהמת סדום. אנו בדורינו חיים בטומאה נוראה. הדרך היחידה היום להנצל מרוחות הטומאה המנשבות בעולם היא מסירות נפש. אדם שאין לו מסירות נפש כפשוטו למען ה' ית"ש, אין לו קיום בדורינו. חובת השעה - מסירות נפש גמורה למען ה' ית"ש.

לוט ניצל מעונשה של סדום. בזכות מה זכה לוט להנצל? אמרו חז"ל (תנחומא וירא סי' ט) בזכותו של אברהם אבינו. אין כוונתם שזכותו של אברהם הגינה על לוט, אלא כוונתם שבפנימיותו של לוט נקלט תוכן פנימי ממהותו של אברהם, ותוכן פנימי זה הצילו. איזה תוכן פנימי קלט לוט מאברהם? ענין מסירות נפש. המלאכים באו אליו לביתו, והוא הגן עליהם במסירות נפש, הוא הסכים לתת

תפילה - חיובי או שלילי

עצמי. זו סוד העבודה בקריעת ים סוף. סוד העבודה בקריעת ים סוף להגיע לביטול עצמי גמור שאין לי שום רצון כלל, והנני רוצה רק מה שהקב"ה רוצה. אם רצונו שיחיה אז הנני רוצה לחיות, ואם להיפך, להיפך. בשעה שבנ"י יצאו ממצרים, היה להם רצון לצאת, כדכתיב "ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה, וישמע אלקים את נאקתם" (שמות ב. כב - כג). עתה נדרש מהם עבודה גבוהה יותר, לא לרצות כלום, למסור את נפשם מסירות נפש גמורה לקב"ה, שאם רצונו ית"ש שאמות הנני עושה זאת בנפש חפציה. תפילה במצב זה היא גריעותא ולא מעליותא. (בלבבי חלק ה')

לפני קריעת ים סוף, בשעה שמצרים רדפו אחרי בני"י כתיב (שמות יד, טו) "ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני"י ויסעו". וביאר רש"י "למדנו שהיה משה עומד ומתפלל, אמר לו הקב"ה לא עתה להאריך בתפילה שישראל נתונים בצרה". ונודעה הקושיה, אם לא עכשיו אימתי? הלא כך לימדנו חז"ל תמיד, שבעת צרה יש לנו לתפוס אומנות אבותינו בידנו ולהתפלל לקב"ה. מדוע כאן העבודה בדיוק ההיפך, לא להתפלל? נתבונן ונראה. אדם ניגש לתפילה בשעה שהוא רוצה דבר מה, עומדים לפניו ב' אפשרויות או יותר מכך, ויש לו רצון באפשרות פלונית דוקא. נמצא יש כאן יש עצמי, יש כאן רצון

השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין

"רצונו לראות את מלכנו". אלא שלאחר חטא העגל נפסד הדבר, וחזרנו למהלך של ארבע גלויות שעדיין לא נגאלנו מהן. אבל באמת, שורש גאולת מצרים היה, שיהיה קריעת ים סוף ולאחר מכן מתן תורה בבחינת "ויחזו את האלוקים" - בחינה של ראייה, ולאחר מכן הכניסה לארץ ישראל, שהיא שלמות הגאולה.

אבל השתא דלא זכינו, והגאולה איננה כאן בעולם, צריך לדעת שעבודת היום היא לעורר את הנקודה העליונה של הגאולה, ולא רק את הנקודה התחתונה. בודאי שצריך את שתיהן, אבל מוכרחים גם את הנקודה העליונה של הגאולה. (בלבבי חלק ו')

בדברים אלו הננו מזכירים את שתי העבודות: מחד, זהו "לחם עוני" שאכלו אבותינו בארץ מצרים, אבל מאידך אנחנו מזכירים מיד את הגאולה העתידה - "השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין". ואין זה רק ענין של כמיהה, של כיסופין, לגאולה העתידה, שגם זה בודאי דבר נפלא לעצמו, אלא זוהי צורת מהלך היום שיש כאן את העבודה של ההתחברות לגאולה שעברה וגם לגאולה העתידה.

כל זמן שההארה היא רק הארה לשעבר, תכלית המועדים נעלמת. הן תכלית יציאת מצרים היא שתהיה שורש לגאולה העתידה, שהרי בתחילה זה מה שהיה צריך להיות -

תוכן הגיליון

שביעי של פסח עמוד א'
ליקוטים פסח עמוד ב'
שאלות ותשובות - פסח עמוד ו'

בלבביפדיה עבודת ה'

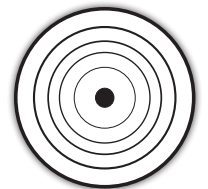
יום חמישי ג' אייר
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
20:30

מעתה השיעור
בלבביפדיה עבודת ה'
יתקיים ביום חמישי

צורת אדם בנושא שפתיים

יום שלישי ה' אייר
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
20:30

קו ישיר לשמיעת
שיעורי מורנו הרב שליט"א
ב'קול הלשון'
ישראל 073.295.1245
USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות
מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון
בדוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
בפקס 03.548.0529

כל החומר
[זולת מדור ליקוטים והשרות]
שמופיע בגיליונות
מידי שבוע
יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ'
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
USA 718.871.8652
books2270@gmail.com

ליקוטים לפסח

ב' סוגי ראשית לשנה

ישראל בגילוי. וכן אמרו: "בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל", שאז יהיה הגילוי הגמור של הבריאה, ולכך זה ייעשה בחודש ניסן, שהוא בחינת גילוי כנ"ל.

(בלבבי ח"י, קול דממה דקה - עמ' קלג)

יש ב' ראשים לשנה: תשרי וניסן. בתשרי נברא העולם, והוא בחינת ראש של העולם, כיון שכאשר ברא הקב"ה את העולם, לא היה בעולם מי שיכיר גילוי זה. נמצא שהוא ראשית של העולם, ולכך נאמר בו "בכסה ליום חגנו", בחינת כיסוי.

לעומתו ניסן הוא ראשית של גילוי, שהקב"ה גאל את בני

הגעלת כלים - מהותה

ובאמת בפנימיות, לעולם כל תיקון הוא ע"י ריבוי אור, אלא שיש ריבוי אור בלא לבוש, שגם ההתראות החיצוניות בצורה של אור, קו יושר, ויש ריבוי אור שמולבש בצורה של תיקון הרע לפי בחינתו, וזוהי בחינת עיגול, הגעלת כלים. (בלבבי ח"י, קול דממה דקה - עמ' קמז)

הגעלת כלים. שורש מלת הגעלה, געל, אותיות עגל. והענין: יש אור וכלי. האור בחינת יושר, והכלי בחינת עיגול. נמצא מדת הכלי עגול, ותיקונו ע"י הגעלה, שזה בחינתו.

הרי שישנם ב' אופנים של תיקון: א. ע"י ריבוי אור, וזוהי בחינת הארת קו היושר. ב. ע"י סילוק הרע מן הכלי לפי בחינתו, והוא בחינת עיגול, הגעלת כלים.

פסח

מספחת לבנ"י. והוא שורש התרחבות גבולות הקדושה מעבר לשורש בנ"י. (בלבבי ח"י, קול דממה דקה - עמ' רמ)

פסח, אותיות ספח, לשון מספחת, לשון תוספת. הענין: עד יציאת מצרים, עד פסח - היה מהלך של ג' אבות ותולדותיהם. אולם בפסח, נוספו על בני ישראל הערב רב, והם בחינת ספח,

גאולה העתידה בבחינת גילוי העצמיות

החיצוניות, של הכבוד, אלא גילוי של הפנימיות, של העצמיות. והענין, שהרי כתיב: "כל הנקרא בשמי לכבודי בראתיו" (ישעיה מג, ז), ולאחר שתתגלה תכלית הבריאה, "לכבודו", כבודו ית"ש - אזי יתגלה שיש תכלית נעלה מזו, והיא גילוי עצמותו ית"ש, דבקות בעצמותו. (בלבבי ח"ה, מילי דעבודה - מאמר נה)

בגאולת מצרים כתיב "לא ע"י מלאך, ולא ע"י שרף, ולא ע"י שליח, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו" (הגש"פ).

לעומת זאת הגאולה העתידה תהיה בבחינת "למעני למעני אעשה", כלומר, "בעצמו" ללא "בכבודו". כבודו, היא נקודת החיצוניות של העצמיות, ובגאולה העתידה לא יהיה גילוי של

שבילים ודבקות במקור

גמורה בקב"ה - "די לו בקב חרובין", קב לשון קללה, חורבן. כלומר, אין לו צורך בשבילים שהם סוד בנין כל העולמות, ולדידו הכל כאילו חרב, כאילו אינו, והוא דבק בקב"ה בבחינת "אתה הוא עד שלא נברא העולם".

וזש"כ בגאולת מצרים "ואת ערום" וגו', כלומר בלא לבושים. ודייקא אז זכו למהלך של "לא על ידי מלאך ולא על ידי שרף ולא על ידי שליח", שהם בחינת שבילים, אלא "הקב"ה בכבודו ובעצמו" דייקא. (בלבבי ח"י, קול דממה דקה - עמ' שכה)

לבש, לבוש, אותיות השורש של שביל. והענין: כל השפע שאדם מקבל מן הקב"ה [אם אינו נמצא בדבקות גמורה בו ית"ש], הוא על ידי צינורות, על ידי שבילים. וזה סוד הלבושים ששורשם באור מקיף שעל ידם האדם מקבל מן האור מקיף לפנימי.

אולם אמרו חז"ל: "כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין". כלומר, כל העולם שאינו דבוק בקב"ה בשלמות, ניזון בשביל חנינא בני, שביל של חנינא, שהוא גופא שביל שלהם. אולם חנינא בני גופא שהוא דבוק בדבקות

חובת השעה - מסירות נפש

יצא משער הנ'. נדרשת מדרגה גבוהה בכדי לצאת משער הנ'.
איזו מדרגה של תורה מוציאה את האדם משער הנ'? תורה כנתינתה מסיני! תורה בצורה שנאמרו לבני' ב' הדברות הראשונות "אנכי ולא יהיה לך" שמפי הגבורה שמענו. ואמרו חז"ל (שבת פ"ב) שעל כל דיבור ודיבור פרוצה נשמתם. רק הלומד תורה במסירות נפש גמורה - תורה זו מצילה ומוציאה אותו משער הנ'.

אין המובן תורה רק מלשון חכמת התורה, אלא תורה מלשון הוראה, ואדם הרוצה לצאת משער הנ', צריך מסירות נפש גמורה למען השי"ת, למען הוראותיו. זו הדרך היחידה לצאת משער הנ' של הטומאה. מסירות נפש! (בלבבי ח"ה, מילי דעבודה - מאמר עו)

"ואילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים" (הגש"פ). ונודע טעם הדבר, מפני שבני ישראל היו במצרים במ"ט שיערי טומאה, ואילו נכנסו לשער הנ' לא היתה להם גאולה, ולכך גאלם הקב"ה רגע לפני שנכנסו לשער הנ'.

וידועים דברי ה"אור החיים" הקדוש שבגלות האחרון יכנסו בני' לשער הנ', וזאת מפני שיש בידם את התורה"ק שבכחה יכול האדם לצאת משער הנ'. שאין מצבינו עתה כמו בני' במצרים שעדיין לא ניתנה תורה, ולא היה בכחם לצאת מהשער הנ', משא"כ אנו לאחר שניתנה תורה בכוחינו לצאת משער הנ'. אלו דברי קודשו של ה"אור החיים" הקדוש.

בכדי להבין מדוע דוקא ע"י התורה"ק אפשר לצאת משער הנ', צריך להבין את עומק הדברים. דע שאין הכרח שכל לומד תורה

שאלה ותשובה מיניה וביה

בחינת בינה שבכתר. ולכך המדרגה היותר עליונה, שהוא עצמו שואל ומשיב, ולא שאלה חיצונית.

למעלה מזאת יש בחינת כתר דכתר, ששם אין שאלה כלל, וד"ל. (בלבבי ח"י, קול דממה דקה - עמ' כב)

בדין סיפור יציאת מצרים בליל הסדר, ההלכה היא שצריך להיות בצורה של שאלה ותשובה. ואם אין מי שישאל, הוא שואל את עצמו ועונה.

הענין: "מי קיימא לשאלה". כלומר "מי", בחינת בינה, בחינת תשובה, שם המקור לתשובה. אולם בספירת כתר, אין זיווג חיצוני, אלא זיווג מיניה וביה. ושם הוא שואל ומשיב לעצמו,

סוד התקופה

בכתר דקדושה, כי בטלו מהם כל המחיצות. חוץ מפרעה, שהוא כתר דטומאה, ולכך עדיין לא נתגלה לו כתר דקדושה. רק במכת בכורות, נתגלה כתר דקדושה, ובטל כתר דטומאה, פרעה, ואז גם הוא הכיר בכך. (בלבבי ח"י, קול דממה דקה - עמ' שפח)

כתיב: "גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי פרעה ובעיני העם" (שמות י"א, ג), וזה נאמר לאחר מכת חושך, לפני מכת בכורות.

הענין: משה בחינת גואל, בחינת כתר. ועתה, לאחר מכת חושך, כנגד ספירת חכמה, נשאר רק כתר. ולכך, כולם הכירו

חושך ואור

כלומר יש עשר מאמרות, עשר דיברות, בחינת אמירה, דיבור, ומעל בחינה זו יש בחינת שתיקה, שהיא השתקת האמירה והדיבור.

ביאור הדברים: הע"ס הם לבוש לא"ס, והכלל היסודי הוא, שבכל מעבר מיש ליש, מוכרח אין בינתיים. וכן הכא, במעבר מן

במצרים תחלה היתה מכת חושך, ולאחר מכן מכת בכורות.

עומק הדבר: יש ע"ס כנודע, והם בחינת הארות. ספירה לשון ספיר, הארה. מעל בחינה זו, יש את החושך היסודי, כמ"ש הרמב"ן בריש ספר בראשית, והוא בחינת "ישת חשך סתרו", והוא עליון וקדום למדרגת "ויהי אור". זוהי בחינת שתיקה.

ליקוטים לפסח

היא בחינת גילוי הא"ס, "אני יוצא בתוך ארץ מצרים", וקודם לכן החשך, בחינת "ישת חשך סתרו", כנ"ל.

ובפנימיות זוהי הקבלה לידיעה ובחירה. כי יום בחינת פעולה, בחינת בחירה, משא"כ לילה, חשך, בחינת שינה, בחינת שתיקה, בחינת ידיעה. (בלבבי ח"י, קול דממה דקה - עמ' קמט)

הע"ס, עשר האורות, לא"ס, האין בינתיים הוא בחינת חשך, "ישת חשך סתרו", שהוא הלבוש הדק המעלים את השגת הא"ס, ועל גביו יש את לבוש הספירות, ההארות.

כאשר זוכה האדם להשיג את החושך, אזי החושך נעשה פנימי והא"ס מקיף. והמשכיל יבין, שבפנימיות, כל אור הוא חושך, וכל חושך הוא אור, כי האור הוא המעלים את האמת הפנימית שהיא החשך.

לכן במצרים קדמה מכת חשך למכת בכורות, כי מכת בכורות

מכת בכורות

מת כל בכור, כי נגלה הראשית האמיתי שהוא הכתר, וכל ראשית אחר בטל. (בלבבי ח"י, קול דממה דקה - עמ' שפט)

כתיב: "כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים" (שמות יא, ד). הענין, כי במכת בכורות התחילה להתגלות בחינת כתר, ותחילה נגלתה בחינת מלכות שבכתר, וזוהי בחינת דוד, שבחינתו חצות לילה. ולכך כתיב "אני", בחינת מלכות הנקראת אני. ומשום כך

הצלה מן הסכנה - כיצד?

אדם החשוב בעיני עצמו לאין, שאינו דואג למען עצמו כלום, שביטל את אנוכיותו לגמרי - אדם כזה הריהו כמי שאינו, ומי שאינו, אין שייך להזיק לו. (בלבבי ח"ה, מילי דעבודה - מאמר עה)

כתיב: "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר" (שמות יב, כב), ופירש"י: "מגיד מאחר שניתנה רשות למשחית לחבל אינו מבחין בין צדיק לרשע". מהי, אם כן, העצה להנצל מן המשחית? להיות אין! עם יש, עם ממשות, אפשר להתעסק ולהזיק לו, אבל

גילוי האין סוף

ומעתה הבן, שכשם שיש ים סוף, יש סוף - כן בכל דבר יש סוף, אבן סוף, שולחן סוף, וכו' וכו'. וכשם שבים סוף נתגלה הא"ס, ואמרו "זה א-לי ואנוהו" - כן בכל דבר, יש ביטול הסוף שבו, וגילוי של האין סוף דרכו, אלא שים סוף יצא מן הכלל ללמד על הכלל כולו. (בלבבי ח"י, קול דממה דקה - עמ' רטז)

הנה כל דבר, האחיזה שבו היא מצד הסוף שבו, כי סוד הנבראים הוא סוד הגבול, סוד הסוף, ולכך האחיזה שלנו בכל דבר, היא מצד הגבול, מצד הסוף.

והנה בים סוף הים נקרע, כלומר, התבטלה בחינת סוף שבו, ואז ראו כביכול את הא"ס, ואמרו "זה א-לי ואנוהו", כי התבטלה בחינת הסוף של הדבר, ונגלתה בו בחינת האין סוף. כי אין סוף ענינו שלילת הסוף המושג.

תפילה - חיובי או שלילי

חז"ל תמיד, שבעת צרה יש לנו לתפוס אומנות אבותינו בידינו ולהתפלל לקב"ה. מדוע כאן העבודה בדיוק ההיפך, לא להתפלל? נתבונן ונראה. אדם ניגש לתפילה בשעה שהוא רוצה דבר מה. עומדות לפניו ב' אפשרויות או יותר מכך, ויש לו רצון באפשרות פלונית דוקא. נמצא, שיש כאן יש עצמי, יש כאן רצון עצמי.

לפני קריעת ים סוף, בשעה שמצרים רדפו אחרי בני ישראל, כתיב: "ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו" (שמות יד, טו), ופירש"י: "למדנו שהיה משה עומד ומתפלל, אמר לו הקב"ה לא עת עתה להאריך בתפלה שישראל נתונים בצרה".

ונודעה הקושיה, אם לא עכשיו אימתי? הלא כך לימדנו

גבוהה יותר, לא לרצות כלום, למסור את נפשם במסירות נפש גמורה לקב"ה, שאם רצונו ית"ש שימותו - יעשו זאת בנפש חפצה. תפילה במצב זה היא, אפוא, גריעותא ולא מעליותא. (בלבבי ח"ה, מילי דעבודה - מאמר עט)

זהו סוד העבודה בקריעת ים סוף, להגיע לביטול עצמי גמור שאין לי שום רצון כלל, לרצות רק מה שהקב"ה רוצה; אם רצונו שיחיה - הנני רוצה לחיות, ואם להיפך - להיפך.

בשעה שבני ישראל יצאו ממצרים, היה להם רצון לצאת, כדכתיב: "ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה, וישמע אלקים את נאקתם" (שמות ב, כב-כג). עתה נדרשה מהם עבודה

יש אין יש, וצורת ההתעסקות בהם

בגמ' (גיטין ז עא): "שלח ליה 'דום לה' והתחולל לו. דום לה' והוא פילם חללים לפניך". "דום" בחינת שתיקה.

והנה שם בילקוט אמרו, "ר"מ אומר: 'ה' ילחם לכם' - אם כשתהיו שותקין, ק"ו כשתהיו נותנין שבח והלל וכו'. אמרו ישראל למשה: משה רבינו, מה עלינו לעשות? אמר להם: תהיו מפארים מרוממין ומשבחין וכו'. באותה שעה פתחו ישראל פיהם ואמרו שירה 'אשירה לה' כי גאה גאה".

ביאור הדברים: ההבנה הפשוטה היא, שיש לומר שירה על "יש" שאדם מקבל דבר. אולם כבר נתבאר לעיל שיש אין, ויש. ומגלה לנו ר"מ, שאין צורך לחכות עם השירה עד היש החדש, אלא כבר במהלך של האין ישנו מהלך של שירה. כי עצם האין, מצד החיצוניות הוא נראה העדר, אולם מצד הפנימיות, מצד הבנין - הוא קנין גדול, וראוי לומר עליו שירה.

וביאורו כנ"ל, שכבר באין אדם מקבל מהלך של "מה תצעק אלי בעתיקא תליא מילתא", והוא קנין גדול, ביטול האני, והחזרתו לקב"ה. (בלבבי ח"ה, קול דממה דקה - עמ' מח)

גלות אחרון מחובר לגלות ראשון

"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". הענין: ישנם ד' גלויות, כנגד ד' אותיות שם הוי"ה. וגלות מצרים היא כנגד קוצו של י', ולכך שווים הם זה לזה. (בלבבי ח"ה, קול דממה דקה - עמ' תב)

בשעה שרדפו המצרים אחר בני ישראל והיו סמוך לים, היו כמה כתות בבני ישראל. וכך אמרו חז"ל (ילקוט"ש רלג): "ארבע כתות נעשו ישראל על הים. אחת אומרת נפול לים, אחת אומרת נחזור למצרים, ואחת אומרת נעשה מלחמה כנגדן, ואחת אומרת נצווה כנגדן", ע"ש.

עומק הענין, שישנן ג' בחינות: יש, אין, יש. והנה תחילה היו במצרים, וזוהי בחינת יש. לאחמ"כ יצאו משם, ועדיין הלכו במדבר, והוא אין. אח"כ היה מהלך של יש חדש, קבלת התורה.

והנה בשעה שעמדו על הים, היו בחינת אין גמור. "ואחת אומרת נפול לים", כלומר, נורז עצמנו להשיג את היש החדש. "ואחת אומרת נחזור למצרים", כלומר נחזור ליש הישן. "ואחת אומרת נעשה מלחמה כנגדן", כלומר נלחם נגד היש הישן שאינו רוצה להפוך לאין. "ואחת אומרת נצווה כנגדן", תפילה, שזהו עוד סוג של התעסקות עם היש.

ובאמת הכל אינו נכון, כמ"ש במדרש, דאין לדחוק עצמו להכנס ליש החדש קודם הזמן, ואין לחזור ליש הישן, ואין להלחם ביש הישן, כי הוא כלה מאליו, וכן אין צורך להתפלל על כך, כיון שמצד עצמו ייהפך לאין. ואין מהלך אלא של "דבר אל בני ישראל ויסעו", כלומר יהיו במהלך שנכונים להתקדם לגילוי של היש החדש, ולא יתעסקו עם היש הישן בצורה כל שהיא. ואפילו תפילה, היא בגדר התעסקות עמהם, ואין צורך כלל בתפילה, כי כל מהלך התפילה הוא בדבר שהוא יש, אולם בדבר שהוא כבר במהלך של הפיכה מיש לאין, הרי שאין צורך בתפילה. "מה תצעק אלי", "לא עת תפלה היא אלא בעתיקא תליא מילתא". ומעין זה

פסח וימי הספירה בנפש האדם

הספירה. ואילו היתה לאדם רק בחינת ליל פסח בתמידות, הרי זה דמיון. וכן להיפך, אילו היתה לאדם רק בחינת הספירה, הרי שחסרה לו ההתקשרות העליונה, שהם המקיפים. (בלבבי ח"ה, קול דממה דקה - עמ' קה)

הנה ליל פסח בחינת מוחין דגדלות, ואח"כ מסתלקים, ויש ספירה, כנודע.

ובאמת, כל זה בתוך הזמן, אולם מעל הזמן יש את שתי הבחינות יחדיו - מוחין דגדלות וספירה. והרי שיש לאדם את מצב הנפש העליון שבו, שהוא למעלה ממדרגתו, והוא בחינת ליל פסח, וכן יש בו את כח הבנין המיוסד כפי מדרגתו, שהוא בחינת

שאלות ותשובות

ספירת העומר

שאלה:

מצד אחד כתוב שבספירת העומר זה חמישים יום כנגד חמישים שערי בינה שזוכים אליהם בשבועות. ומצד שני כתוב במקובלים שבשבועות מקבלים את ההשלמה של ספירות הכתר והנה"י, והבינה כבר מקבלים בספירת העומר עצמה?

תשובה:

שער הנו"ן של הבינה שייך לכתר. עיין עץ חיים (שער יג, פרק יג). כי שער הנו"ן חיבור יסוד אבא ויסוד אמא, פלא עליון, ע"י הכתר.

צורת העבודה בספירת העומר בלא פיזור הנפש

שאלה:

אדם פותח ספר על ענין ספירת העומר ומוצא בו הרבה ענינים לעבוד בהן: כיון שמתו תלמידי ר"ע בימים אלו, על כן צריך לעבוד בימים אלה אל שגאת חנם, על קנאה, על צרות עין בלימוד, וכו'. קנין התורה, יותר כובד ראש ללימוד, וכו'. וגם ימים אלו הם תיקון המידות בכלל, כיון שהם כנגד המ"ט ספרים, ועכשיו יש הרבה ספרים שמבאר עבודת כל יום בספירת העומר.

השאלה היא, מהי הנקודה המאחדת את כול נקודות הללו, שע"י האדם יכול לקנות את כל הנו"ל? ובנוסף לכך, יש גם את עבודת מ"ח קניני תורה, שיש בהן הרבה מידות שצריכים לקנות, וגם יש את כל היסודות של מסכת אבות שלומדים אחר פסח עד תשרי. א"כ איך האדם יכול לסדר עבודתו בימים הללו ולשמור את עצמו מפיזור הנפש?

תודה מאד להרב.

תשובה:

על האדם לקחת את הנקודה שבה עובד עד השתא ולהמשיך בה. ויתר על כן, למצוא בה נקודת דקות חדשה שמאירה מתוך אור הימים הללו.

ספירת העומר - בענין דיבור מהספירה של אותו יום

שאלה:

בס"ד שלום לכבוד הרב בלבבי שליט"א, אמנם ימי הספירה עברו, אבל אם אפשר לשאול בכל זאת. כתוב בליקוטי מוהר"ן (תורה קב): "ידע נשפך מה שנהפך מן המדברים בספירה בכל ימי הספירה הם מדברים רק מהספירה של אותו היום. ומי שהוא מבין יוכל לשמע ולדע זאת אם יטה אָזְנוֹ הַיָּטֵב לְסַפְּרֵי דְבָרֵיהֶם וְשִׁמְעֵם שֶׁהֵם מְדַבְּרִים רַק מִהַסְפִּירָה שֶׁל אוֹתוֹ יוֹם."

האם כבודו יוכל לבאר לנו מעט מתורה זו ואיך ניתן להגיע לכך. האם מדובר על הספירות של אותו יום (חסד שבחסד, חסד שבהוד וכו')? ראיתי את התורה הזאת ביום "יסוד שבמלכות" ואמרתי לעצמי אולי אנסה להטות אוזן לשמוע שיחה של אנשים ברחוב ואולי אצליח לשמוע משהו, ניסיתי לשמוע שיחה של שני שומרים, אך לא הצלחתי כמצופה להבין איך שיחה שלהם קשורה ליסוד שבמלכות. תודה רבה.

תשובה:

ראשית יש להבין מהות הספירה בכל יום. וכאשר הבין הנו"ל ניתן לבחון כיצד הבחנה זו נמצאת בדברים, כי לעולם בכל דבר נמצא הכל. אולם יש בו הבלטה מיוחדת של נקודה אחת

שרשית. ומי שיכול לראות בכל דבר הכל בנקל לו יותר למצוא הנו"ל.

ולפיכך קודם נצרך לתפוס ולהשיג שבכל דבר יש הכל, וזאת התבוננות עמוקה לאורך כל השנה כולה, ואזי כאשר יחפש פרט בדבר ימצאהו.

תיקון המידות לפי הספירות בספירת העומר

שאלה:

מה ענין של העבודה בספירת העומר שיש ספירה בתוך ספירה (ובהגדרת נפש מידה) ששייכת לכל יום, הרי עבודה כזאת היא פיזור וגם אם אני לוקח נקודה שאני עובד עליה וכל יום עובד עליה בבחינה שונה מהיום הקודם זה גם פיזור מסויים, כי אי אפשר באמת לבנות משהו רציני ביום אחד, אז מהי המהות של העבודה המשתנה בתקופה הזו?

תשובה:

הכונה למשל אם עובד על אהבה, חסד, כל מ"ט בחינות אלו חסד שבחסד שבחסד וכו', גבורה שבחסד שבחסד וכו', וכן על זה הדרך, כולם בתוך מדה אחת. ולעולם עובד על אותה נקודה, אלא דקות קטנה מאוד של שינוי.

המשך לשאלה זו:

עדיין לא ברור לי ענין העבודה בספירת העומר, הרי גם לעבוד כל יום על הבחנה מסוימת במידה מסוימת (לדוגמא אהבה) זה לא מציאותי, איך אדם יכול כל יום לעבוד ולעבוד על זוית אחרת במידה, זה לא מציאותי שאדם יתקן חלק מסוים, הרי כל עבודה אפילו על חלק מסוים כדי שתהיה כדבעי צריכה הרכה מקיפה התבוננות, הרגשה, מעשים וכו' עד כדי שתניב פירות משמעותיים.

תשובה:

מדובר על דקות דקה מן הדקה בתוך אותו דבר. וזהו בחינת מצוה למצות שבעות ימים, שבועות, כללות, ימים פרטות. ויש ועיקר עבודתו בכללות, שבועות. ויש ועיקר עבודתו בפרטות, ימים.

מחשבת והרגשת הויה, רצוא במקום היחידה, אהבה עצם בקשת היש, עבודת ספירת העומר, הבדל בין "אין" ל"אפס" ל"אין עוד מלבדו"

שאלה:

א. לגבי כח הויה, ראיתי שהרב מדבר על זה שיש הבדל בין הויה כשלעצמה לבין הרגשת הויה או מחשבת של הויה, האם הרב יוכל לחדד בנפש מה ההבדל? הרי שאני מרגיש את ההויה שבי זאת אומרת הרגשת הויה, כי אם אני לא מרגיש את זה אז מה הופך את זה לכח שאני מכיר בנפש שלי? והאם מחשבת הויה מהותה שאני חושב על זה בצורה חיצונית שמישהו מספר לי על הכוח בנפש ואז אני חושב עליו ומתחבר אליו, או שזה משהו יותר פנימי, ואם כן מהו?

ב. האם יש עניין לחיות בבחינת היחידה בעצם (כמובן רק לזמן מסוים במסירות נפש, אין עוד מלבדו וכו') כלומר בלי כוונת "רצוא למען השוב" או לחיות שם רק בבחינת רצוא למען שוב?

אם התשובה כן אז, א. למה? ב. מה הכללים שאמורים להנחות אותי לשילוב נכון?

והאם התשובה הנו"ל נכונה גם לשאר חלקי הנפש?

שאלות ותשובות

א. ישנה הויה וישנה תנועה (ובדקות כל הויה אינה אלא תנועה דקה מן הדקה שבערכנו נתפרשת הויה). כן הדבר בנפש ישנה תפיסה של הויה, הכרת מציאות, וישנה תפיסה של תנועה, ראוי ככל שהתנועה מהירה יותר, ההרגשה מתחזקת ומתפעלת.

ב. אהבת הבורא גנוזה בקרב האדם. ואפשר לגלותה הן ע"י אהבה אליו ית"ש, ואז מתגלה, כמים אל הפנים וגו'. והן ע"י ביטול, ואז מכח שהאדם בטל אליו ית"ש מתגלית האהבה הגנוזה, כי אין לה מסך של "אני".

ג. בכל דבר יש ג' חלקים, ראש - גר. איה - תו"ת. בטן, רגלים - נה"י. אפס במדרגת ג"ר, אפס זולתו ביחס לבורא. אפס במדרגת חג"ת, אפס עצמי, דבקות בהעדר בעצם. אפס במדרגת נה"י, שלילת הנבראים.

האין ממוצא בין האפס להיות הנברא, בחינת מאין תמצא. וכל הויה תחלת העדר, מהעדר להויה. יש העדר בעצה ויש ביחס להויה, וביחס להויה זהו אין.

ד. בחיצוניות פרוד. לעומת הפנימיות אחדות, אחד. והאחד חובק בתוכו את כל הגונים, כללות ההפכים. וזה כל מהותו הפנימית של ה"אני", מחד הכרת אין עוד מלבדו ומאידך אני גמור, אין - שינוי. ובדקות, אני - אין. אני.

תלמידי רבי עקיבא

שאלה:

מה היה חוסר בכבוד שהיה לתלמידי רבי עקיבא על מה מדובר? איך זכותו של רבי עקיבא לא הגנה עליהם? ומה הסיבה שהם היו משבט שמעון מה הקשר הפנימי בין הדברים האלו למותם דוקא בימים בין פסח לעצרת.

תודה רבה! יישר כח גדול לרב שיגדיל תורה ויאדיר עד ביאת משיח במהרה

תשובה:

עיינן מדרש קהלת (יא, ו) שהיתה עיניהם צרה בתורה זה בזה. ועיין נהר שלום (או"ח, תצג, א) שהיו מונעים תורה זה מזה, דאין כבוד אלא תורה, והיינו שנתחייבו מיתה למקום, כמ"ש (מגילה, לב, ע"א) על הפסוק גם אני נתתי להם חוקים לא טובים ומשפטים בל יחיו בהם, זה הלומד תורה ואינו מלמדה, עכ"ל. וימים אלו הכנה לתורה, ולכך מתו דייקא בימים אלו, כי מנעו תורה, וכמ"ש שימים אלו הם דינים, בחינת מאכל שעורים, לשון "שער", בחינת ר"ע שהיה דורש תילי תילים של הלכות, בחינת שערות, כנודע. ולכך סרקו את ר"ע במסרקות של ברזל, ועיקר מסרק לסרק שער. ועיין בהרחבה בשער הכוונות, דרושי פסח, דרוש י"ב. ולכך בימים אלו אסור לספר השער.

וכתב שם שהיו ממוחזין דקטנות, ולכך היו מבחינת הדינין הקשים, והיו קנטרנין ושונאין זה את זה, וכאשר באו ימי העומר מאכל (שעורים, כנ"ל) שבין פסח לעצרת, שאז זמן קטנות (ז"א), והם ימי הדין כנ"ל (בבחינת מדקדק עם חסידיו כחוט ה"שערה") ואז הוא זמן יניקת החיצונים, לכן פגעה בהם אז מדת הדין, עיי"ש.

ועיין עוד כתבי הרמ"ע מפאנו (מאמר מעין גנים, ח"ג, סדר ספירת העומר). ועיין עוד באור יחזקאל - מדות (מאמר למדו הרע תחלה) וז"ל, וזאת עלינו למודעי, כי חובת האבלות אינו רק לנהוג צער על אבדן הצדיקים, אלא כל זה לימוד בשבילנו לידע עונשן של מדות רעות, שאין ויתור על עבירת המדות, לכן נענשו כולם במיתה חמורה, מיתת אסכרה. ואף גדולי הדור כתלמידי ר"ע, מ"מ כיוון שנמצא בהם פגם במדות לא ויתר הקב"ה, וכולם

ג. הרב כתב באחת התשובות לשאלות "אולם סוד האהבה בע"ס הגנוזות במאצילן, הוא עצם בקשת היש" היש האמיתי, מה הכוונה? הרי אהבה היא תמיד בין יש ליש גם אהבה עצמית היא יחס בין יש ליש בתוכי, ואם אני מגלה את אהבת ה' בתוכי אז זה גם ביחס ליש שקיים בכח או בפועל?

אז בעצם מה הכוונה עצם בקשת היש?

ד. האם הרב יוכל להסביר מה ההבדל בין "אין" ל"אפס" ל"אין עוד מלבדו"?

תודה רבה.

תשובה:

א. יש מחשבה חיצונית ובזה לא עסקינן. עסקנו לכדלהלן: הכרת מציאות מתוך הרגשה - רגש שמכיר מציאות. הכרת מציאות מתוך מחשבה - מחשבה שמכרת מציאות - מחשבה חושית.

הכרת מציאות עצם ההויה - אדם המכיר את הויתו, שאינו רק מתוך הרגשה או מחשבה. אלא הכרה עצמית.

ב. זהו מיתת נדב ואביהוא. לעולם יש שוב, אלא שיש חילוקים להיכן הרצוא, ולהיכן שב. ויש לבדוק שיש יחס נכון ביניהם ולא רחב מידי שהוא בחינת דילוג. וכן הוא בכל המדרגות.

ג. זהו האין שביש אהבה בגנוז, באין. כי יש את עצם האהבה, ויש את הביטול שבה בבחינת דוחקת את הבשר. וזהו אהבת המבוטל, אהבה דביטול, שהוא היש הדק ביותר, כי כל אין הוא יש דק.

ד. אין עוד מלבדו כפשוטו יש רק אותו ית"ש. אפס - חלל קיים זולתו, שלב ראשון סלק עצמו לצדדים. אין - שורש ליש.

המשך לשאלה זו [עי' תשובה תכ"ו כהמשך לתשובה זו]:

שאלה:

תודה רבה לרב שליט"א, קראתי בעיון את התשובות, ואשמח אם הרב יוכל ללבן לי יותר כמה נקודות.

א. שהרב מחלק בין הרגשת מציאות לבין הכרת מציאות, מה החילוק? האם ברגש זה יותר בהתפעלות אבל גם ברגש יש הכרה של מציאות בתוכי (בין אם זה רגש של שמחה או רגש של הכרת המציאות שלי), בעצם מה ההבחנה בין רגש פנימי של מציאות לבין הכרה עצמית לא מתוך רגש?

ב. אני רוצה לדעת אם לגבי האהבה בגנוז הבנתי את דברי הרב, היש זה בעצם כוח אהבה שקיים בי שהוא של הבורא, ואהבת הגנוז זה שאני מתבטל ומרגיש את ביטולי כלפי אהבת הבורא שבי?

ג. לדעת אם הבנתי נכון, האם ההבדל בין "אין עוד מלבדו" ל"אפס" זה שבאין עוד מלבדו יש רק את ה' ובאפס יש את ה' ויש העדר? או הכוונה שבאפס אני פשוט מתמקד על חוסר מהרגשת עצמי (כרגע בלי יחס לבורא)? האם ה"אין" שהרב אמר שהוא "שורש ליש" מקביל לכח ההויה בנפש שממנו הרי יוצאים הכוחות?

ד. עוד שאלה קטנה שרציתי להוסיף. הבנתי מהרב שהויה הנפש היא אחת לכל חלקי הנפש (בהמית ונרנח"י), אבל למה זה? הרי האני של הנפש הבהמית היא הרגשת המציאות שלי כנפרד, האני האלוקי הוא הרגשת חלק אלוך ממעל (שכולל קומה של מוחין ורגשות כלפי ה') עד האני של היחידה שזה אין עוד מלבדו, כלומר יש בי ממש הויות "אני" שונות.

תודה רבה רבה לרב!

תשובה:

שאלות ותשובות

יציאת מצרים בפועל, ששם נאמר ויסב אלקים, לשון הסבה (כמ"ש שמ"ר), ולשון סיבוב, ושורש אור הסובב ואחריו מאיר אור הממלא, ובעיקר בירידת המן. ובשבועות מאיר אחדות כולם יחדיו. ממלא, סובב, ולמעלה מכך בבת אחת, בסוד אני - אין. כנ"ל.

תתקע"ד דורות לפני בריאת שאלה:

לכבוד הרב שליט"א רציתי לשאול מה הביאור במה שאמרו חז"ל "תתקע"ד דורות לפני בריאת העולם הייתה התורה גנוזה וכו' " וכי היו דורות לפני בריאת העולם ? ישר כח

תשובה:

קודם בריאת העולם הגשמי שאנו מכירים, שנברא בכ"ה אלול, נבראו קודם לכך עולמות רוחניים. וכתב הרש"ש, שהם נבראו בי"ז אלול. ויתר על כן, יש עולמות שקדמו אף לכך, כמבואר בארוכה בספר עץ חיים. ועולם זה נקרא "עקודים". ויש אף עולמות שקודמים לכך.

ובדקות, בשורש נמצא הכל בכח, בכללות, באחדות, ואח"כ מתפרט. וזהו תתקע"ד, ת"ת-עקד. ת"ת - בחינת תלמוד תורה (ונקראת בלשון חכמי האמת ספירת התפארת, ת"ת). עקד - לשון עקידה, שם הכל עקוד ומאוחד. וזהו העולם שקדם לעולם דידן, "עולם העקודים", עיין עץ חיים, שער העקודים. ואחריו נברא עולם הנקודים, ובו היה קלקול ושבירה, ואח"כ נברא עולם התיקון, שהוא עולם דידן.

ועולם זה הוא עולם שכולו חכמה - תורה, שהוא בחינת משה שעל ידו ניתנה תורה, ובחינת שלמה החכם מכל אדם. ועיין פנים יפות (במדבר, יט, ג) משה במילוי, מ"ם - שי"ן - ה"ה, ושלמה במילוי, שי"ן - למ"ד - מ"ם - ה"ה, עולה תתקע"ד. ושורשם בעקודים כנ"ל. וזה שאמרו על התורה שהיא חמדה גנוזה לך תתקע"ד דורות. והוא עולם השעשועים.

ואח"כ נתפשטו בנקודים, עולם השבירה, ולכך הן הם "עזי פנים" שבדור. ושם שורשו של עשו, כמ"ש בספר חסידים (סימן אלף קלז). עיין חגיגה (יג, ע"ב). ונקרא עולם התהו. ותיקונם "טהרת המחשבה" שעולה בגימט' תתקע"ד, וזה שאמרו "עלו במחשבה", כמ"ש בפע"ח (שער הנהגת הלימוד, פ"א). ועיין ספר הליקוטים (פרק ב', סימן ד).

ועיקר כח הקלקול, ששורשו בתתקע"ד, הוא עמלק, כמ"ש במחברת הקודש (שער ספירת העומר) ראשית גוים, גימט' תתקע"ד עם אותיות עמלק, והבן שהוא שורש מצות מחיית עמלק כי עליו נאמר קומטו בלא עת. ועיין לקוטי תורה (איוב, ודניאל), ושער היחודים, (פרק כ). וגר"א (ספד"צ, פ"א). ונתגלגלו בצאן לבן, והם ניצים ונצבים. ועיין גר"א (תיקון יא מתיקונים אחרונים) וז"ל, שרוב מאותן תתקע"ד דורות הוא עכשיו בסוף הימים בעיקבא דמשיחא חוצפא יסגא, וכו', והם הערב רב. ועיין שושן סודות (אות רעד). ועמק המלך (שער ה, פרק ל).

עד אחד נענשו. ועי"ש שכיוון שזלזלו בכבוד עצמם, מתוך כך נמשכו לזלזל בכבוד חבריהם, עי"ש בהרחבה.

ועיין עוד ישמח ישראל (בהר"ד) שכתב טעם עליון למיתתם, שר"ע זכה לשער הנו"ן של הבינה, והם לא זכו, ולכך מתו, עי"ש. כבר נודע שכ"ד אלף תלמידי ר"ע כנגד כ"ד שמתו במגפה של מעשה זמרי בן סלוא משבט שמעון.

עבודת פסח ושבועות בפנימיות הנפש

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א, יש לי שאלה בנוגע לפנימיות העבודה שיש לנפש האדם מצד עבודת הזמן שבין פסח לשבועות.

בפסח העבודה בנפש לכאורה היא העבודה של פשיטות, ביטול אני, ענוה. זהו המשמעות הפנימית של מצה, לחם עוני, לחם של ענוה, לחם של פשיטות, מצב בנפש של "אין אני", ביטול האני והרגשות של הפשטה מה"אני", שהאדם מופשט מה"אני" כיון שיש רק את ביטולו למציאות הרבש"ע. וביחד עם זה יש את איסור אכילת חמץ בפסח, כיון שחמץ מורה על גאווה ועל ענין ישות שבאדם, ובפסח העבודה היא ענוה, פשיטות, "מצה" שהוא לחם עוני, היפוך הגאווה והישות, ה"חמץ" שבנפש. לאחר מכן יש נפילה מהמוחין דגדלות של פסח לעבודה של קטנות, עבודת ספירת העומר, שהוא עבודת הבירור המידות של הנפש הבהמית שלנו, לטפל עם הבהמיות של הנפש ולתקנו, עד שמגיעים אל חג השבועות.

בחג השבועות, השתי לחם בא מחמץ דייקא, בהיפוך מפסח שיש בו איסור חמץ. וראיתי שהרב יצחק מאיר מורגנשטרן שליט"א מסביר שהעבודת הנפש בשבועות הוא לא המצב של "אין אני" כמו בפסח, אלא ל"הקריב" את אני לה', ליקח ה"אני" ולהקריבו לה', להקדיש את הרצונות שלנו ולשעבדם לרצון ה'. כלומר שבשבועות אנו צריכים ליקח את החמץ שלנו, את האני שלנו, ולהקריב אותה לה'.

וא"כ נמצא לכאורה שבפסח יש עבודת את ביטול האני באופן שהאדם אינו חש את האני בכלל, כיון שאין אני ויש רק את מציאות הרבש"ע, וזהו ההפשטת האני בפסח שהוא מרומז ע"י הפשיטות של המצה, אבל העבודה בשבועות אינו להפשיט האני אלא באופן שונה, ליקח האני שלנו ולהקריב אותה לה'.

אם זה נכון, לכאורה השאלה היא, למה הסולם בנוי כך? לכאורה השלב הראשון בעבודה הוא הקרבת ה"אני" לה', ורק לאחר מכן יש את עבודת ההפשטה, להפשיט את כל הרגשת ה"אני" בכלל ולהרגיש רק את מציאות הרבש"ע. א"כ למה הסדר הוא הפוך (פסח שהוא הפשטת האני, אין אני בכלל, ואח"כ שבועות, הקרבת האני להרבש"ע)?

תשובה:

בשבועות אין גדר הדבר הקרבת האני כפשוטו, אלא נגלה ביום החמישים, שער הנו"ן, כללות ההפכים. אני - אין, בבת אחת. ונגלה האני האמיתי, הוא ית"ש, ומכך כך נדבק האני הנברא באני האמיתי.

ומה שבפסח נגלה אין, הוא בסוד ביטול החכמה דייקא, כמו שהוזכר פעמים רבות בספרי האדמו"ר הזקן, ולא ביטול של ענוה בחינת בינה. כי בליל פסח נגלה אנכי יוצא בתוך ארץ מצרים, גילוי אור א"ס שלמעלה מממלא כל עלמין ולמעלה מסובב כל עלמין. ואח"כ ביום ראשון נגלה אור הסובב, בבחינת